

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/106/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212200506
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyaková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4212200506.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľky: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, v konaní zastúpená: Advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, za ktorú koná konateľ a advokát Mgr. Tomáš Kušník, proti odporkyni: J. K., nar. XX.XX.XXXX, bydliskom: B., S. XX/X, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom Fedinova 9, Bratislava, IČO: 42 260 086, zastúpenom: AK HKP Legal, s.r.o., so sídlom Sasinkova 6, Bratislava, IČO: 36 727 334, o zaplatenie 1.057,78 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Komárno z 11. februára 2013 pod č. k. 13C/47/2013-77 v časti náhrady trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi takto

rozhodol:

Odvolací súd návrh na prerušenie konania **z a m i e t a**.

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi **m e n í t a k**, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením prvostupňový súd konanie o zaplatenie sumy 1.057,78 eura spolu s 13 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 649,50 eura od 25.10.2005 až do zaplatenia zastavil. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal a navrhovateľke uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 165,70 eura. Navrhovateľke vrátil zo zaplateného súdneho poplatku za návrh sumu 56,30 eura prostredníctvom Daňového úradu Bratislava, po právoplatnosti napadnutého rozhodnutia. Svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na ust. § 93 ods. 4, § 96 ods. 1, § 173 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) ako aj zisteným skutkovým stavom. V predmetnej veci sa navrhovateľka domáhala zaviazania odporkyne na zaplatenie sumy 1.057,78 eura spolu s 13 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 649,50 eura od 25.10.2005 do zaplatenia z dôvodu. Súd prvého stupňa platobným rozkazom č.k. 9Ro/3/2012-27 z 23.05.2012 návrhu v celom rozsahu vyhovel, avšak odporkyni sa uvedený platobný rozkaz nepodarilo doručiť, tak súd tento platobný rozkaz zrušil. Dňa 07.06.2012 Spotrebiteľské združenie OSA oznámilo súdu svoj vstup do konania, ako vedľajšieho účastníka na strane odporkyne. Súčasne toto združenie vznieslo námietku premlčania práva navrhovateľky na žalované peňažné plnenie. Dňa 13.08.2012 bol súdu doručený odpor vedľajšieho účastníka na strane odporkyne proti platobnému rozkazu z 23.05.2012. Navrhovateľka oznámila po vstupe vedľajšieho účastníka na strane odporkyne do konania a vznesení námietky premlčania, že návrh berie späť v celom rozsahu a žiadala konanie zastaviť s tým, že požiadala o vrátenie súdneho poplatku. Preto súd prvého stupňa konanie zastavil. O vrátení súdneho poplatku rozhodol v súlade s § 11 ods. 3 a 4 zákona č. 71/1992 Zb. cestou príslušného daňového úradu. Súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z ustálenej judikatúry slovenských súdov, že ak navrhovateľ vezme žalobu späť, nie z dôvodu uvedeného v § 146 ods. 2 veta druhá OSP, zásadne platí, že procesne zavinil zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť trovy konania. Po

zastavení konania z dôvodu späťvzatie návrhu navrhovateľkou, odporkyňa vzniklo právo na náhradu trov konania podľa § 146 ods. 2 veta druhá OSP, avšak jej priznanie odporkyňa nepožadovala. Súd prvého stupňa mal za to, že pokiaľ odporkyňa vzniklo právo na náhradu, toto právo vzniklo aj vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne. Nesúhlasil s navrhovateľkiným spochybňovaním nutnosti a účelnosti trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka, pretože práve po kvalifikovanom úkone vedľajšieho účastníka, zastúpeného advokátom, ktorým vzniesol námietku premlčania uplatňovaného nároku, došlo zo strany navrhovateľky k späťvzatiu návrhu vedúcemu k zastaveniu konania. Teda navrhovateľka postupovala obdobne, ako vo väčšine súdnych konaní o totožných návrhoch totožnej navrhovateľky voči spotrebiteľom, po vstupe totožného združenia do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu. V danom prípade, bez akýchkoľvek pochybností, bol procesný úkon vedľajšieho účastníka (námietka premlčania) na prospech odporkyne, keď námietka premlčania, vznesená vedľajším účastníkom konania, mala priamy vplyv na spôsob skončenia súdneho konania. Ďalej sa ani nestotožnil s názorom navrhovateľky, že vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne nemala byť priznaná náhrada trov konania s poukazom na § 150 ods. 1 OSP. Navrhovateľka totižto neuviedla žiadne (významné) dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by boli relevantným dôvodom na to, aby vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne náhrada trov konania nebola výnimočne priznaná. S poukazom na uvedené súd prvého stupňa rozhodnutie o náhrade trov konania založil na ustanovení § 146 ods. 2 OSP veta prvá a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne priznal právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie navrhovateľka v časti, ktorou bola zaviazaná zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Domáhala sa zmeny uznesenia a nepriznania náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi. Zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania vo výške 19,33 eura s DPH za podanie odvolania. V odvolaní uviedla, že združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť samo z podstaty svojej existencie schopné poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Poukázala na to, že samotné združenie má vo svojich radoch členov, ktorí majú právnické vzdelanie a majú aj možnosť využívať určenú podporu Ministerstva vnútra SR. Zastávala názor, že trovy vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, čo je dôvodom hodným osobitného zreteľa v zmysle ust. § 150 OSP. Poukázala na rozhodovaciu činnosť súdov Slovenskej republiky, ktorá podporuje jej tvrdenia. Uviedla, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu, a nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade. Paušálny vstup združenia do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov. Je toho názoru, že tieto trovy nie sú účelne vynaložené na uplatňovanie alebo bránenie práva.

K odvolaniu sa vyjadril vedľajší účastník. Uviedol, že jeho právna argumentácia o premlčaní nároku mala za následok späťvzatie návrhu na začatie konania a súd správne rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 OSP. Námietka premlčania pritom nebola daná zo strany hlavného účastníka a nemohla byť ani daná zo strany súdu. Bez vznesenia námietky vedľajším účastníkom by v danom konaní nemohlo byť na ňu prihliadnuté. Nepriznaním náhrady trov konania by súd priamo poprel rovnosť podmienok v konkrétnom súdnom konaní a fakticky by odňal spotrebiteľovi právo na kvalifikovanú pomoc spotrebiteľského združenia. Samotný žalobca je obchodnou spoločnosťou skupujúcou pohľadávky vyplývajúce zo spotrebiteľských zmlúv a je zastúpený advokátskou kanceláriou. Poukázal na rozsiahlu rozhodovaciu činnosť krajských súdov, v ktorých mu nebolo odopreté právo dať sa zastúpiť advokátom. Mal za to, že v predmetnom konaní neexistuje dôvod na aplikáciu § 150 OSP. V závere odvolania žiadal v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ OSP prerušiť konanie v prípade stotožnenia sa odvolacieho súdu s odvolaním navrhovateľa. Navrhol, aby odvolací súd konanie prerušil a požiadal Súdny dvor európskych spoločenstiev o rozhodnutie o práve spotrebiteľského združenia na plnohodnotné právne zastúpenie - vrátane práva na priznanie náhrady trov konania v prípade, ak procesné úkony združenia budú v súdnom procese na prospech spotrebiteľa a budú mať v časti týkajúcej sa účasti spotrebiteľského združenia za následok úspech vo veci ako o predbežnej otázke. V závere žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania v sume 36,85 eura s DPH za vyjadrenie k odvolaniu

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote (§ 201, § 204 ods. 1 OSP) a zistení, že odvolanie spĺňa náležitosti

§ 205 a nasl. OSP, preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti a konanie, ktoré mu predchádzalo byť viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1, § 213 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné. Preto uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil podľa § 220 OSP. V nenapadnutých častiach, týkajúcich sa zastavenia konania, vrátenia súdneho poplatku a náhrady trov konania odporkyni nadobudlo uznesenie právoplatnosť.

Podľa § 220 OSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 93 ods. 2 OSP ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť v konaní aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 146 ods. 2 veta prvá OSP ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy.

Ustanovenie § 93 ods. 2 OSP o možnosti vstupu do konania ako vedľajšieho účastníka takej právnickej osobe, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitných predpisov, za ktorý sa považuje aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa je účinné od 15.10.2010 bolo zavedené do Občianskeho súdneho poriadku zákonom č. 384/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky súdny poriadok.

Právo spotrebiteľov združovať sa s inými spotrebiteľmi v združeniach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov vyplýva z § 3 ods. 4 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej ako "Zákon o ochrane spotrebiteľa"). Takto založené združenie sa môže na súde podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania, aby odstránil protiprávny stav rovnako ako sám spotrebiteľ. Právo spotrebiteľov teda môže združenie chrániť tým, že samo podá návrh na súd proti porušiteľovi práva, môže podľa § 26 ods. 5 OSP zastupovať účastníka na základe plnomocenstva alebo môže vstúpiť do konania ako vedľajší účastník podľa § 93 ods. 2 OSP. Postavenie vedľajšieho účastníka je charakterizované rovnakými procesnými právami a povinnosťami ako účastníka, na stranu ktorého sa pripojil alebo na strane ktorého vystupuje. Jeho postavenie je odlišné tým, že i keď koná vlastným menom, jeho postavenie je čiastočne obmedzené postavením účastníka, ktorý je dominus litis. Ak je cieľom združení na ochranu spotrebiteľa presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov a právom spotrebiteľa chrániť a presadzovať svoje oprávnené záujmy aj prostredníctvom združení na ochranu spotrebiteľov, musí sa súd, ak sa združenie na ochranu spotrebiteľa zúčastní konania ako zástupca účastníka, alebo vedľajší účastník na strane spotrebiteľa zaoberať tým, či takéto trovy konania boli účelne vynaložené na ochranu oprávnených záujmov spotrebiteľa.

Paušálny vstup Spotrebiteľského združenia OSA do konaní, o ktorých okrem spisovej značky a mena účastníka nemal žiadnu vedomosť a bez vedomostí spotrebiteľa, ktorého záujmy má v danom spore hájiť, odvolací súd nepovažoval za účelnosť úkonu vedľajšieho účastníka, ktorý sa dal vo veci zastúpiť advokátskou kanceláriou HKP Legal, s.r.o., so sídlom Sasinkova 6, Bratislava. Právny zástupca vedľajšieho účastníka po oznámení do vstupu do konania zároveň vo veci vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku prípisom došlým súdu prvého stupňa dňa 07.06.2012. Podaním došlým súdu prvého dňa 13.08.2012 vedľajší účastník podal odpor voči platobnému rozkazu Okresného súdu Komárno zo dňa 23.05.2012 č. k. 9Ro/3/2012-28 a uplatnil si náhradu trov konania spočívajúcu v odmene za právne zastúpenie v sume 189,60 eura. Odvolací súd preto ďalej skúmal, či takto vyčíslené a uplatnené trovy zo strany vedľajšieho účastníka boli účelne vynaložené trovy konania. Trovy vynaložené účastníkom konania v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo, ako v danom prípade, procesná ochrana proti takémuto tvrdenému nároku. Odvolací súd podrobil priznanie trov konania vedľajšiemu účastníkovi skúmaniu z hľadiska ich účelnosti. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť

s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc. Podľa čl. 47 Ústavy SR, má každý právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, a preto žalovaným nič nebráni dať sa zastúpiť advokátom, ktorého si sami zvolia. Nie je účelné ani nevyhnutné, aby robil vedľajší účastník v tomto procese "prostredníka", vzhľadom na skutočnosť, že evidentne sám žalovaným pomôcť nevie, i keď bol za týmto účelom založený. Trovy potrebné na účelné vynaloženie alebo ochranu práva sa nemôžu posudzovať ako celok, a aj v prípade, ak má účastník nárok na náhradu trov konania, každý úkon a každé platenie trov treba posudzovať samostatne. Trovy vynaložené účastníkom konania v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takémuto tvrdenému nároku. Odvolací súd poukázal na to, že základným poslaním Spotrebiteľského združenia OSA, je podľa Stanov realizácia združovacieho práva občanov za účelom aktívnej ochrany spotrebiteľov v najširšom spektre možnosti a záujmov. Dospel k záveru, že samotné združenie je vytvorené za účelom ochrany spotrebiteľa, a preto by malo byť spôsobilé chrániť práva a záujmy spotrebiteľa bez ďalšej pomoci zo strany advokátov. Toto právo mu neupiera, iba konštatuje, že tieto finančné prostriedky nepovažuje za účelné vynaložené na uplatňovanie a bránenie práva. Ak sa vedľajší účastník aj napriek uvedeným skutočnostiam dá v konaní zastúpiť advokátom, je to jeho voľba, ale bez práva na náhradu trov konania. Takéto zastúpenie združenia na ochranu spotrebiteľa je v rozpore so základnými princípmi, pre ktoré boli združenia vytvorené a zástupcom vyúčtované trovy konania preto považoval za neetické, keď zástupca vedľajšieho účastníka si účtoval trovy konania za úkon prípravy a prevzatie zastúpenia, keď z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že pri vstupe do konania o danom spore nemal žiadnu vedomosť a o jeho vstupe do konania nemala vedomosť ani odporkyňa, na strane ktorej vedľajší účastník vystupuje. Je nutné prihliadnuť aj na skutočnosť, že vedľajší účastník vstúpil do konania bez ohľadu na vôľu žalovanej strany, ktorej záujmy mal hájiť v danom spore a bez toho, aby mal náležitú vedomosť, odhliadnuc od spisovej značky a mena účastníka konania, o skutkovom stave danej veci, z čoho možno vyvodiť záver, že uvedený vstup do konania je paušálny a vedľajší účastník tak postupuje aj v stovke ďalších prípadov. Takéto vyčíslenie trov právneho zastúpenia skôr navodzuje dojem, že účelom vstupu vedľajšieho účastníka do konania nebola ochrana samotného spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v jeho napadnutom výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka podľa § 220 OSP zmenil a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s ust. § 142 ods. 1 OSP. Navrhovateľka bola v odvolacom konaní úspešná a v zmysle citovaných zákonných ustanovení by jej vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd jej túto náhradu nepriznal, pretože tieto nepovažoval za účelne vynaložené, pretože navrhovateľka sa k trovám konania vyjadrila ž v samotnom späťvzatí návrhu a v odvolaní v podstate uvádzala tie isté skutočnosti.

Odvolací súd zamietol návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania s poukazom na ust. § 109 ods. 1 písm. c/ OSP. Podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní EÚ Súdny dvor EÚ (ďalej ZFEÚ) má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv, b/ platnosti a výkladov aktov inštitúcie a orgánom alebo úradov alebo agentúr únie. Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym orgánom a tento orgán posúdil, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na Súdny dvor EÚ, aby o nej rozhodol. V druhej vete v článku 267 ZFEÚ je zakotvená povinnosť vnútroštátneho súdneho orgánu, proti ktorého rozhodnutiu nie je opravný prostriedok prípustný, požiada Súdny dvor EÚ o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť o vydaní rozhodnutia o predbežnej otázke nemožno vykladať absolútne t. j., že vnútroštátny súdny orgán má vždy a za akýchkoľvek okolností povinnosť požiadať o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke v zmysle článku 267 ZFEÚ. V danej veci nevznikla potreba stanoviť hranice aplikovateľnosti únieového práva, nakoľko právna úprava vnútroštátneho slovenského práva dostatočným spôsobom v danej veci umožňuje spotrebiteľskému združeniu plnohodnotné zastúpenie, vrátane priznania náhrady trov konania, pričom je potrebné rozlišovať právo na náhradu trov konania a právo na priznanie účelne vynaložených trov konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.